

Karun Kadar Zengin

– HALİLİ · 04 Temmuz 2020

KARUN

Güç, şatafat ve zenginliğin mutluluk etmediği bir yaşamın her zaman uygun uyarlaması mümkün bir portre ve ibretlik bir yaşam öyküsü ders almayı bilene ...

FORTUNE dergisi o zaman Lidya alfabesi ile basılsa ve ilk 500 zengin sıralamasını belirlese, birinci sıraya Krizus namı diğer karun yer alırdı.. Fortune, ingilizce den türkçeye telafuz edildiğinde talih anlamına gelir.. Anadolu toprakları tarihin yeşillendiği geliştirdi ve koca bir çınara dönüştüğü topraklardır.. Bu topraklarda paranın mucidi Krizos islam yazarları tarafından KARUN diye bilinen ve Manisa civarında derelerinden altın toplanan Sadr topraklarında yaşamıştır..

Bugünkü Kızılırmak civarına kadar topraklarını geliştirmiştir. Mutluluğu tarifi le arar ama ömrü hayatında he olmaz acı ve yenilgileri yaşamıştır.. Altından kupalar da su ve şarap içerken hamam taslarinba curunlarına kadar her şeyin altın olduğu turfanda bir yaşamı vardı ..

"Tuttğun altın olsun duasının" mucidi de Krizus tur.."Karun kadar zengin" lafının da çıkış

noktasıdır.Mutluluğu salt zenginlik olarak algılamasına ragmen mutsuzluk yakasından

düşmemiştir..Krizus MÖ 595 de doğmuş Kral Alyattas in oğlu dur.. MÖ 560 ile -546 arasında

hükümranlığı vardır.. Çevresindeki İyon şehir devletlerini ele geçirmiş bugünkü Kızılırmak la Persliler arasında sınır kabul ederek genişlemesini sürdürmüştür. Ama Darius sonrası Pers krallığı olan 1.Kiros un Yunan içerine kadar ilerlemesine boyun eğmek zorunda kalmıştır .

O dönem Atina Bilgeleri Mısır-Anadolu-Mezopotamya topraklarını gezerek kimisi ticaret yapıyor kimisi gittiği ülkelerin krallarına konuk olarak, bugün ayarlı programcıların önden verilmiş soruları yerine siyasi tarihi geometrik problemlerle ilgili tartışmalara çözüm önerileri sunuyorlardı....

Gezgincilikleri olmasa idi İnsan kesme ustası Mısır ın ameliyatlarını Hititler de yapamazdı.. Thalesi n matematiksel çözümleri ,gölgeden pramitin boyunu ölçmeyi bilmese savaş gemileri arası mesafe nasıl ölçülecekti..? Ya da savaş anında nehrin ikiye bölünerek suyunun azaltılması çözüm önerisi nasıl türetilecek ve strateji geliştirilecekti.? Eratosthenes MÖ 200 de Siyene de 21 haziran sıfır gölge olduğunu öğrendiğinde aynı şeyi İskenderi ye de denediğinde 21 haziran da Siyene deki gibi "sıfır gölge " olmadığını görünce dünya nın düz olmadığını da anlamış iki şehir arasındaki açı ve tuttuğu kölenin iki şehir arasındaki adım mesafesi ile dünyanın çevresinin 40.000 KM olduğunu tamı tamına bulduğunda aslında Ne Oxford vardı Ne Harward ?Kirlenmemiş, kirletilmemiş beyin ve beyini kullanma gücü olan zeka vardır..

Bodrum lu tarihçi herodot un masalımsı anlatımında Krizus anlatılır..

İşte Krizus o dönemin Atina lı filozofların dan Solon u misafir eder..Her altın sevdalısı gibi narsist olan Krizos ülkesini gezdiriyordu..Ağırlayıp Perslilere karşı Babil lilerle yaptığı dayanışma anlaşmaları ile şehirlerinin Babil den daha güzel eserlerini gösterip altınlarla başını dönderdiğini sandığı Soşon a sorar sana göre mutluluk nedir diye sorar ? Beklediği cevabın-bundan daha büyük mutluluk var mıdır?- geleceğini sanarak . Solon gezmiş görmüş geçirmiş adam Başını döner gösterişten ham adam değil ki

başı dönsün Kralın beklediği cevabı versin.. Solon bilgece Krezüs'un beklemediği cevaplar vererek dünyanın en mutlu adamı olarak Atinalı Tellos'u gördüğünü söyler "Tellus... Hem güzel hem iyi çocukları oldu, uzun yaşadı, sağlıklı torunlarını gördü. Ülkesi savaşmak zorunda kaldığında yardıma koştu ve şehit oldu. Vatandaşları onu törenle gömdüler ve hatrasını şerefle yaşattılar." Krallığın diğer hazinelerini gösterirken Bir başka zamanda bir başka fırsatla aynı soruyu tekrar sorar, beklediği cevabı alacağını umarak "Var mıdır ki yeryüzünde bir kişi, benden daha mutlu?" Solon cevap verir: "Kleobis ve Biton... İki genç erkek kardeş. Annelerini festivale götürdüler. Yaşlı öküz ölünce kağnıyı kendileri çektiler. Anneleri onların sonsuz mutluluğu için bütün gece dua etti. Gece uykularında huzur içinde öldüler..." Krezüs öfkelenerek "Solon, bizim mutluluğumuzu hiçe mi sayıyorsun ki bu basit insanları benden daha üste koyuyorsun ?" der. Solon sakin bir şekilde cevap verir: "Krezüs, insan için yalnız talih ve talihsizlik vardır. Evet, görüyorum sen çok zenginsin, çok insana hükmediyorsun, ama benden istediğin şeye cevap veremem; çünkü önce ömrünün güzel bir sonla bağlandığını öğrenmem gerekir. Her şeyin sonuna bakmalıdır, Tanrı çok insana mutluluğu yem olarak sunar, sonra çeker alır elinden." şeklinde tarihi cevabını verir.

Hiddetlenen Krizus Solon'u kovar.. Aradan bir kaç yıl geçmeden Yapılan anlaşmalar lagvedilmiş Darius ölmüş yerine Kirtos geçmiştir. Pers'lilerin Kiros u Yunanistan içlerine kadar ilerlemesi ele geçirilir ve zincire bağlanır yakılarak öldürüleceken "Ah solon solan ..." diye sabaha kadar bağırır..Kiros ne demek olduğunu sorduğunda Krizus,Son görüşmeyi ve onun kovuluşunu anlatınca Kiros onu bağışlar ve vali olarak elinin altında tutar..

Son güneş üzerin de batmadan hayatın ne getireceğini bilemezsin düşmez kalkmaz bir allahdır BU sebeple Krizus un öyküsü ibretlikdir.

TORUN HALİLİ